1. Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan hallinto- ja turvallisuusjaoston pyyntö 21.4.2022
2. MPK:n tehostettu toiminta 44/2.05/9.3.2022

MAANPUOLUSTUSKOULUTUSYHDISTYKSEN LAUSUNTO AJANKOHTAISSELONTEON VAIKUTUKSISTA JULKISEEN TALOUTEEN JA RESURSSITARPEISIIN

Vapaaehtoisen maanpuolustuksen rooli ei muuttune oleellisesti, vaikka Suomi liittoutuisi sotilaallisesti ja olisi Naton jäsen.

Yhteistoiminta Naton jäsenmaiden vapaaehtoisen maanpuolustuksen tai vastaavien organisaatioiden, kuten esimerkiksi eri maiden kodinturvajoukkojen kanssa, tulisi todennäköisesti lisääntymään.

Maanpuolustuskoulutusyhdistyksellä on merkittävä rooli suomalaisten kriisinsietokyvyn vahvistamisessa. Yhdistys järjestää koulutusta muun muassa kyberturvallisuuteen ja informaatiovaikutusten hallintaa liittyen. Maanpuolustuskoulutusyhdistys on osallistunut eri viranomaisten harjoituksiin kotimaassa ja ulkomailla.

Ajankohtaisselonteossa nostetaan esille väestön tiedon tarpeisiin vastaamisen suuri merkitys kriisinsietokyvyn ylläpidossa. Mitä paremmat valmiudet väestöllä on jatkaa mahdollisimman häiriöttömästi normaalia arkea omatoimisesti, sitä kriisinkestävämpi yhteiskuntamme on.

Varautumis- ja turvallisuuskoulutus eri muodoissaan vahvistaa väestön kriisinsietokykyä. Hankitut tiedot ja taidot lisäävät henkilön toimintavalmiuksia häiriö- ja kriisitilanteissa. Osaava henkilö pystyy tukemaan myös kanssaihmisiä. Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen kokonaisturvallisuuskoulutuksen kysyntä on kasvanut Venäjän hyökkäyksen eskaloitumisen jälkeen monikertaiseksi. Kaikki halukkaat eivät ole mahtuneet kursseille, vaikka tarjontaa on lisätty merkittävästi.

Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen varautumis- ja turvallisuuskoulutuksen kurssit, eivät kuulu julkisiin hallintotehtäviin, joten niiden järjestämiseksi ei voi käyttää valtionapua. Varautumis- ja turvallisuuskoulutukseen osallistuvalta peritään korkeampi osallistumismaksu kuin esimerkiksi sotilaallisia valmiuksia palvelevaan koulutukseen osallistuvalta. Maanpuolustuskoulutusyhdistys on esittänyt, että yhdistyksen antama varautumis- ja turvallisuuskoulutus määritettäisiin lainsäädännöllisesti Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen julkiseksi hallintotehtäväksi.

Venäjän aseellinen voimankäyttö Ukrainan siviiliväestöä kohtaan on herättäneet suomalaiset miettimään omaa suojautumistaan vastaavassa tilanteessa. Väestönsuojelun yleiset toimintaperiaatteet ja varautumissuunnitelmat ovat heikosti kansalaisten tiedossa. Kansalaisten yleistä tietämystä väestönsuojelusta ja sen varautumistoimista tulisi lisätä. Maanpuolustuskoulutusyhdistys on järjestänyt väestönsuojeluun kytkeytyviä kursseja.

Mahdollinen sotilaallinen liittoutuminen ei lisäisi merkittävästi Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen tarvitsemaa rahoitusta. Lisääntyvä kansainvälinen toiminta lisäisi todennäköisesti jonkin verran kuluja. Puolustusministeriön kehysehdotus tulevalle viisivuotiskaudelle (2022–2026) nostaa Maanpuolustuskoulutusyhdistykselle osoitettua valtionavustusta noin kolmelle miljoonalla eurolla vuosittain viime vuosiin verrattuna. Maanpuolustuskoulutusyhdistykselle osoitettava rahoitus riittää kehyskaudella yhdistyksen koulutuksen kaksinkertaistamiseen verrattuna aikaisempiin vuosiin. Rahoituslisäyksellä kyettäneen kattamaan myös kansainvälisen yhteistyön aiheuttamat lisäkulut.

Toiminnanjohtaja Antti Lehtisalo

Hallintopäällikkö Mika Kavén

Liite Esityskuvat